

Bölüm 20

TRAKEAL VE ÖZOFAGUS YABANCI CİSİM ASPIRASYONLARINA YAKLAŞIM

Op. Dr. Sedat KOÇAL
Op. Dr. İlkey ALBAYRAK

TRAKEAL YABANCI CİSİMLER

Trakeobronşial yabancı cisim aspirasyonu inspiyum sırasında ağız ya da burun yoluyla alınan herhangi bir cismin trakeobronşial sisteme kaçması durumudur ve gelişmekte olan ülkelerde bebeklik ve çocukluk çağında gözlemlenen ölümlerin başlıca sebeplerindendir [1,2]. Ani gelişen üst solunum yolu tıkanıklıklarının en sık nedeni yabancı cisim aspirasyonlarıdır [1]. Yabancı cisim aspirasyonları her yaş grubunda görülebilir. 0-3 yaş arası çocuklar başta olmak üzere çocuk popülasyonu ve 75 yaşın üzerindeki yaşlı popülasyonu yabancı cisim aspirasyonlarının en sık gözlemlendiği gruptur [3,4]. 0-3 yaş grubundaki çocuklar ağızlarını kullanarak dünyayı tanımaya çalışırlar ve bundan dolayı ellerine geçen nesneleri ağızlarına götürmek eğilimindedirler. Yine bu yaş grubunda yemek yerken konuşmak, bağırarak, hareket etmek gibi davranışlar sık gözlemlenir ve bu durumda yabancı cisim aspirasyonu riskini artırır [5]. Yaşlılarda, özellikle 75 yaşın üzerinde ise yutma refleksinin zayıflaması, nörolojik hastalıkların sıklığının artması ve total takma diş ve damak kullanımı gibi nedenler aspirasyon riskini artırmaktadır [3].

Yabancı cisim aspirasyonlarında hasta asemptomatik olabildiği gibi, ölüme neden olabilecek boğulma ve ciddi solunum yolu komplikasyonları gözlemlenebilir. Yabancı cisim aspirasyonları kazalara bağlı ölüm nedenleri arasında 4. sırada yer almaktadır [6]. Yabancı cisim aspirasyonlarında erken tanı ve müdahale aspirasyona bağlı komplikasyon ihtimalini azaltır. Geciken tanı ve geç müdahale tekrarlayan pnömoni, buna bağlı akciğer apsesi ve bronşiektaziye kadar ciddi komplikasyonlara neden olabilir.

Daha geniş olması ve daha dar bir açıyla trakeadan ayrılması nedeniyle sağ bronşial sistem yabancı cismin %60 gibi bir oranla en sık tesbit edildiği lokalizasyon

larak çıkarıldığı veya yabancı cismin sivri ucunun özofagusu saptanmış olduğu görülen ya da keskin ucu olan yabancı cisimler için rutin olarak kontrol amaçlı radyolojik değerlendirme yapılmalıdır.

Normal şartlar altında ösofageal yabancı cisimler erken dönemde tespit edilip hızla çıkarıldığı takdirde kabul edilebilir düşük mortalite oranlarına sahiptir. Ancak çeşitli sebeplerle komplikasyonlar, özellikle de perforasyon söz konusu olduğunda mortalite oranları ciddi biçimde artmaktadır. Mortalite ve morbiditeye neden olma olasılığı yüksek olan komplikasyonların tedavisi çoğunlukla cerrahidir ve bu cerrahi girişimlerinde kendi içlerinde ciddi riskler taşıdığı unutulmamalıdır.

KAYNAKLAR

1. İlçe Z. Çocuklarda trakeobronşial yabancı cisim aspirasyonu. Kocaeli Tıp Dergisi 2012;2: 47-54.
2. Yuncu G, Alıcı H, Sevinç S, Ünsal Ş. Trakeobronşiyal yabancı cisim aspirasyonları. İzmir Göğüs Hastanesi Dergisi 2002;16;1.
3. Yazıcıoğlu A, Karaoğlanoğlu N. Trakeobronşiyal Yabancı Cisim Aspirasyonları In: Metintaş M, Selçuk ZT, Yılmaz A editörler. Girişimsel Pulmonoloji. 1. baskı. Ankara: Rotatıp Kitabevi Tic. Ltd. Şti.; 2014.p.229-33.
4. Karadayı Ş, Kaptanoğlu M. Yabancı cisim aspirasyonu. In: Ökten İ, Kavukçu HS. editörler. Göğüs Cerrahisi. 2.baskı. İstanbul: İstanbul Medikal Sağlık ve Yayıncılık Hiz.Tic.Ltd.Şti; 2013:859-64.
5. Yazıcıoğlu A, Karaoğlanoğlu N. Trakeobronşiyal yabancı cisim aspirasyonları. KATD-3406.
6. Liman ŞT, Eliçora A, Topçu S. Yabancı cisim aspirasyonları ve özofagus yabancı cisimleri. Toraks Cerrahisi Bülteni Haziran 2012;94-103.
7. Erol MM, Çiftçi H, Döngel İ. Trakea Bronşiyal Yabancı Cisim Aspirasyonlarına Güncel Yaklaşım Selçuk Tıp Dergisi 2012;28(3): 201-204.
8. Aydın Y, Ulaş AB, Kaynar H. Özofagus yabancı cisimleri. Toraks Cerrahisi Bülteni 2011;4: 254-9.
9. Çobanoğlu U, Yalçinkaya İ. Özofagus yabancı cisimleri: 175 olgunun analizi. Türk Göğüs Kalp Damar Cer Derg 2008; 16:244-9.
10. Ashraf O. Foreign body in the esophagus: a review. Sao Paulo Med J 2006; 124:346-349.
11. Macpherson RI, Hill JG, Othersen HB, Tagge EP, Smith CD. Esophageal foreign bodies in children: diagnosis, treatment, and complications. AJR Am J Roentgenol 1996; 166:919-24.
12. İnci İ, Özçelik C, Ülkü R, Eren N. Özofagus yabancı cisimleri: 682 olgunun incelenmesi. Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Derg 1999; 7:148-52.
13. Türkyılmaz A, Aydın Y, Yılmaz Ö, Aslan Ş, Eroğlu A, Karaoğlanoğlu N. Özofagus yabancı cisimleri: 188 olgunun analizi. Ulus Travma Acil Cerrahi Derg 2009;15:222-7.
14. Athanassiadi K, Gerazounis M, Metaxas E, Kalantzi N. Management of esophageal foreign bodies: a retrospective review of 400 cases. Eur J Cardiothorac Surg 2002;21:653-6.
15. Akçalı Y, Kahraman C, Dural K, ve ark. Pediatrik yaş grubunda özofagus yabancı cisimleri. Pediatrik Cerrahi Dergisi 1990; 4: 53-6.
16. Çobanoğlu U, Can M. 0-7 Yaş Dönemi Çocuklarda Özofagus Yabancı Cisimleri. Van Tıp Dergisi 2008; 5:51-7.

17. Digoy GP. Diagnosis and management upper aerodigestive tract foreign bodies. Otolaryngol Clin North Am 2008;41:485-96.
18. Wang LT, Lee SC, Tzao C, Chang H, Cheng YL. Successful treatment for a delay diagnosed esophageal perforation with deep neck infection, mediastinitis, empyema, and sepsis. South Med J 2007; 100:727-8.